

POSUDOK OPONENTA _ Národné múzeum architektúry: Bruno Pella

Diplomová práca si dala za cieľ neľahkú úlohu a núti ma zamýšľať sa nad jej tézou ešte teraz. Pohybuje sa na pomedzí medzi teóriou a tvorbou. Práca je pravdepodobne odpoveďou na túžbu po intelektuálnom základe architektúry, jej pochopení a legitimitě. Diplomantovi v tomto pomohol jeho základ z predchádzajúceho štúdia na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u Benjamína Bradňanského.

Práca je teoretickým manifestom v architektúre.

Téma (zadanie) je podnetná už len svojim umiestnením.

Národné múzeum architektúry je navrhované na Staromestskom námestí v Prahe. Parcela je bezpochyby najdiskutovanejšou a najproblematickejšou parcelou v Prahe alebo skôr dokladom nerozhodnej spoločnosti. Na prvý pohľad náročné miesto svojou minulosťou mi prišlo nevhodné. Po tom ako som si prácu niekoľkokrát prečítala a snažila sa ju pochopiť, mi prišlo priam geniálne. Diplomant stavia katalóg architektúry priamo v centre jej pohrebiska. Diplomová práca stavia architektúru pre architektúru, nielen rozhodnutím o potrebe Národného múzea architektúry ale i jeho metódou navrhovania.

Navrhuje na námestie solitér.

Posudok rozdeľujem do troch skupín, ktoré nazývam rovina **vecná** (ktorá sa bude snažiť zjednodušene zinterpretovať autorovu prácu pre overenie či bola pochopená správne), rovina **dotazovania** (pretože ma pri jej študovaní napadalo veľa otázok, ktoré môžu byť i len rečníckymi) a samotné **hodnotenie**.

Vecná rovina (zvolený postup riešenia)

Diplomová práca sa snaží o širší kontext chápania architektúry.

V teoretickej časti odkazuje autor na fragmentáciu sveta. Upozorňuje na rozpoltenosť a rozpad sveta do fragmentov. Tuto tému považujem za súčasnú.

Diplomant sa snaží na základe teórie navrhnuť objekt poskladaný z rôznych architektúr. Zamýšľa sa nad architektonickým obsahom a jej kritériami. Cieľom práce je pokúsiť sa pomocou kritérií vytvoriť niečo ako všeobecnú architektúru a kriticky nahliadnuť na systém fungovania architektúry. Jeho najmenším komponentom v návrhu je voxel - kocka, teda jedna vyabstrahovaná architektonická situácia. Situácia bola určená na základe kritérií, ktoré sám autor stanovil. Čiže vytvára limity v priestore (rôznorodé priestory) a radí ich do karteziánskej sústavy - "matice". Autor si sám určuje a hľadá kriteriálny spôsob hodnotenia architektúry.

Voxelmi (kockami) sa pohybujeme naprieč časom pretože i v priebehu času vznikajú nové kritéria.

V sústave sú vybrané architektonické štýly a nim je venovaná pozornosť. V skratke, vytvára katalóg architektúr, ktoré kríži s provozmi / funkciami domu. V navrhnutom objekte sa nachádzajú tieto základné provozy : múzeum, galéria, vzdelávacie centrum, knižnica a veci spoločné (parter).

Funkciám, muzeu, galérii, vzdelávaciemu centru a knižnici priraduje autor stanovený počet voxelov, podľa svojho vlastného uváženia a zhodnotenia. Provozy sa v niektorých miestach spájajú - t.j. dajú sa prejsť a objekt dokáže fungovať aj ako celok. Každá funkcia obsahuje vertikálne jadro pre jednoduchý pohyb a je napojená na parter samostatne. Vstupné priestory domu tvoria funkčný parter. Dom je jednoducho adaptabilný na prepojenie funkcií alebo i pretvorenie jednej z funkcií na novú v prípade potreby. Čo považujem v architektúre za dôležité.

Objekt sa snaží rozprávať príbeh o architektúre a má za cieľ architekta vysvetliť. Vysvetľuje ju aj naplneným programom a provozmi, ktoré doň vložil. Národné muzeum architektúry označuje za fragment architektúry.

Z hľadiska vizuality návrhu oceňujem jednoduchosť pojednania a voľbu rozdielnych materiálov v interiéri. Jeho materiálové delenie podľa provozov, pretože dom je sám o sebe myšlienkovito zložitý, pomôže vytvoriť prirodzene vodiaci navigačný systém. Rozhodnutie modularizácie konštrukcie ponecháva vyznieť obsah a architektúra je jeho doplnkom. Mrzí ma potlačenie abstraktnosti v samotnom zhmotnení teórie v objekte.

Objekt je navrhnutý s ohľadom na dobu spracovania práce dostatočne, ako architekt by som sa detailnejšie zamyslela napr. nad usporiadaním schodísk v rámci pôdorysov - pre vytvorenie čistoty návrhu. I keď tento detail považujem za nepodstatný v kontexte tejto práce a jej zameraniu.

Dotazovacia rovina

Diplomant sa vrhol do neľahkej úlohy. Oceňujem ale jeho snahu o pochopenie a rozbor.

Niektorým rozhodnutiam autora nerozumiem, no to neznamená, že nie sú neodôvodniteľné. *Napr. V karteziánskej sústave sú gotika, renesancia, barok, moderna. Prečo v nej nie sú ďalšie obdobia?*

V nadväznosti na predchádzajúci dotaz. Dokáže sa objekt rozvíjať alebo má svoje hranice (ak by sme zanedbali hranice parcely, mesta, štátu, atmosféry...). Kde má koniec?

Práca rozpráva o architektúre cez limity a kritéria, ktoré jej autor udeľuje. V tomto zmysle by ma zaujímalo, či môže mať objekt aj iný tvar, než má.

V rámci organizácie domu by ma zaujímalo či je možné jednotlivé voxely, ktoré patria provozom vygenerovať umelou inteligenciou alebo či má autor, už po spracovaní práce cestu akým smerom ladiť jeho manifest ďalej.

Hodnotenie

Dalo by sa polemizovať o množstve rozhodnutí a detailov, ale beriem prácu s teóriou a tvorbou ako celok. Oceňujem snahu potlačiť navrhovanie a vyzdvihujem snahu o analytický prístup k architektúre. Oceňujem, pokus o objekt, ktorý je generovaný teóriou a nie estetickou. Táto rovina sa dala ale v práci vyzdvihnúť abstraktnejšie - ako generovanie architektúry metódou.

Bruno Pella splnil zadanie. Práca s teóriou je sformulovaná jasne. Odborná úroveň práce je veľmi dobrá, rovnako ako jazyková a zdrojová zdatnosť diplomanta. Rozsah práce odpovedá práci, ktorá sa venuje teórii a tvorbe v architektúre. Prácu považujem za inšpirujúcu. Pevne verím, že diplomant bude mať možnosť a bude chcieť prácu naďalej rozvíjať na akademickej pôde. Analyticky rozpracovať alebo vyvrátiť svoju teóriu.

Na koniec pridávam výsek z textu: O významu "nepříruční teorie" - od Ondřeje Beneše a Oldřicha Ševčíka z knihy Československá architektura 1971-2011.

"Architekt to nikdy neměl, nemá a nebude mít tak snadné se svojí tvorbou, s možnostmi si ověřit ideu, jako malíř či literár. I proto by měl "mít nezbytný nadhled", i proto je dobré být připraven, čili disponovat teorií, která otevírá horizonty k novému uchopení reality."

S ohľadom na povedané navrhujem prácu na obhajobu a klasifikujem stupňom **B (veľmi dobre)**.

V Prahe 06. 06. 2023

Nikoleta Slováková